

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Ing. Antona Jakubíka a JUDr. Štefana Sekelského v trestnej veci proti obvinenému **V. Y.** pre pokus trestného činu vo forme účasti ako organizátora trestného činu legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 8 ods. 1, § 10 ods. 1 písm. a/, § 252 ods. 1 písm. a/, b/, ods. 3 Tr. zák. v znení zák. č. 183/1999 prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 8. marca 2011 v Bratislave, dovolanie obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 13. júla 2010, sp. zn. 4 To 74/2010 a rozhodol

t a k t o :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného **V. Y.** sa **o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava II z 12. apríla 2010, sp. zn. 3 T 72/2009 bol obvinený **V. Y.** uznaný za vinného z pokusu trestného činu vo forme účasti – organizátora legalizácie príjmu z trestného činnosti podľa § 8 ods. 1, § 10 ods. 1 písm. a/, § 252 ods. 1 písm. a/, b/, ods. 3 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 183/1999 Z.z. (ďalej len Tr. zák.) na tom skutkovom základe, že

v presne neustálenom období mesiaca august roku 1999 na parkovisku pri hoteli H. I. v B. osobne poveril **A. K.** stíhaného v samostatnom konaní na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 1T 35/00 zabezpečením vývozu, neznámymi páchatelmi odcudzených motorových vozidiel, zo Slovenskej republiky cez Maďarskú republiku do Rumunska, s čím **A. K.** za prísľub finančnej odmeny súhlasil a na samotný prevoz troch vozidiel zn. **A.** v celkovej hodnote 3.063.459,- Sk, a to: **A. Q.** 2,8 striebornej metalízy, číslo podvozku **W.**, **A. A6** 2,5 TDI zelenej metalízy, číslo podvozku **W.** a **A. A4** 1,9 TDI čiernej farby **W.**, zjednal vodičov a to **M. Š.**, **Z. P.** a **J. B.** stíhaných v samostatnom konaní na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 1T 35/00, **A. K.** následne na základe telefonicky a osobne uložených pokynov obvineného **V. Y.** koordinujúceho a technicky a organizačne zastrešujúceho celý

postup vo veci prevozu odcudzených vozidiel, konkrétne A. A6 2,5 TDI zelenej metalízy dočasne uskladnil vo svojej garáži na ulici R. v B. s tým, že ďalšie podrobné inštrukcie týkajúce sa samotného vývozu vozidiel obdržané od obvineného V. Y. následne tlmočil aj zjednaným vodičom, dňa 2.9.1999 vo večerných hodinách M. Š. vyviezol cez hraničný prechod R. – R. osobný automobil zn. A. A4 1,9 TDI čiernej farby označený slovenskou evidenčnou značkou B., ktoré po prejení hraníc nechal odstavené na parkovisku pred hotelom K. v M., po čom sa vrátil späť na územie Slovenskej republiky a dňa 3.9.1999 Z. P., M. Š. a J. B. prevzali zvyšné dve motorové vozidlá A. A6 2,5 TDI zelenej metalízy označené slovenskou evidenčnou značkou B. odcudzenou z automobilu zn. M. L. a osobné motorové vozidlo zn. A. Q. 2,8 striebornej metalízy označené slovenskou evidenčnou značkou B. odcudzenou z automobilu R. C., s ktorými vyšli z B. smerom do K., A. K. sprevádzajúcimi prevážané motorové vozidlá na svojom vozidle zn. C. B. s ŠPZ B., po príchode do K. a stretnutí s obvineným V. Y., podľa jeho pokynov prešiel aj s prevážanými vozidlami hranice s tým, že následne M. Š. priviezli k automobilu A. A4 TDI čiernej metalízy evidenčnej značky B. zaparkované v M., ktoré naštartovali a pokračovali až na parkovisko železničnej stanice v B. – K. /východné nádražie/, kde boli dňa 4.9.1999 v obedňajších hodinách kontrolovaní hliadkou polície. ktorá pri lustrácii vozidiel predmetné automobily označila ako odcudzené a následne Z. P., M. Š. a J. B. s prevážanými motorovými vozidlami zadržali.

Za to bol odsúdený podľa § 252 ods. 3 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 4 roky nepodmienečne a pre výkon tohto trestu podľa § 39a ods. 2 písm. a/ Tr. zák. bol zaradený do prvej nápravno výchovnej skupiny.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote prostredníctvom svojho obhajcu obvinený podal odvolanie, ktoré krajský súd uznesením z 13. júla 2010, sp. zn. 4 To 74/2010, podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Proti citovanému uzneseniu Krajského súdu v Bratislave podal obvinený V. Y. prostredníctvom obhajcu dovolanie.

Tento mimoriadny opravný prostriedok oprel o dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. g/ a písm. c/ Tr. por. t.j., že napadnuté rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom a konaním, ktoré napadnutému rozhodnutiu predchádzalo bolo závažným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. argumentoval, že konajúci súd (súd prvého stupňa) založil svoje rozhodnutie na skutočnostiach získaných od svedka A. K., s ktorými sa na hlavnom pojednávaní 12. apríla 2010 oboznámil prostredníctvom čítania výpovede tohto svedka z prípravného konania. Odvolací súd si tieto skutkové zistenia osvojil napriek tomu, že čítaniu tejto výpovede predchádzalo vyhlásenie tohto svedka, že využíva svoje právo odmietnuť vypovedať, pretože pre túto trestnú činnosť ako spoluobžalovaný je stíhaný v inom trestnom konaní.

Z ustálenej súdnej praxe ako aj § 130 ods. 2 Tr. por. je pritom zrejmé, že výpoveď spoluobvineného (spoluobžalovaného) je možné na hlavnom pojednávaní prečítať iba za predpokladu splnenia podmienok uvedených v § 263 ods. 3 Tr. por., čo v konkrétnom prípade však nebolo, a to sa týka nielen svedka A. K., ale v rovnakej miere aj svedkov Z. P., M. Š. a J. B., ktorí síce v inom konaní sú stíhaní za rovnaký skutok.

Za týchto okolností na svedecké výpovede týchto osôb pri rozhodovaní o vine nebolo možné prihliadať. Pokiaľ konajúce súdu napriek tomu na tieto výpovede prihliadali porušili tým zákon.

Pokiaľ sa týka dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. dovolateľ argumentuje tým, že konajúci súd sa nezaoberal jeho námietkou zaujatosti, ktorú predniesol na hlavnom pojednávaní 12. apríla 2010, a preto rozhodnutie súdu je predčasné a závažným spôsobom bolo porušené jeho právo na obhajobu.

V ďalšej časti svojho dovolania namieta aj vyhodnotenie dôkazov, ktoré bolo výhradne v neprospech obvineného, pretože zo žiadneho dôkazu v spise nevyplýva, aby bol spoločne s K. súčasťou uzatvoreného okruhu osôb páchajúcich trestnú činnosť. Rovnako tak sa súd nevysporiadal ani s nespočetnými rozpormi vo výpovediach svedkov, a na druhej strane odmietol vykonať dôkazy, ktoré navrhoval a ktoré by prispeli k objasneniu skutkového stavu.

Žiadal preto, aby najvyšší súd zrušil napadnuté rozhodnutie krajského a jemu predchádzajúce rozhodnutie okresného súdu a tomuto prikázal, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací zistil, že dovolanie v tomto prípade je prípustné (§ 368 ods. 1 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonnej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1 Tr. por.), ale súčasne aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky predovšetkým zo spisového materiálu zistil, tak ako sa to uvádza aj v dovolacích námietkach obvineného, že skutočne pre takmer identický skutok je vedené na Krajskom súde v Bratislave trestné stíhanie proti A. K., M. Š. a Z. P. (obžalobe Krajskej prokuratúry v Bratislave z 21. júna 2000, sp. zn. 1 Kv 3/00). Dôvod prečo sú vedené takéto samostatné (paralelné) konania proti obvineným nie je z predloženého spisu zistiteľný.

Takéto paralelné trestné stíhanie jednak proti obv. V. Y. a A.. K. a spol. sú vedené už od začiatku tzn. tieto osoby neboli nikdy v postavení spoluobvinených resp. spoluobžalovaných.

Rozhodnutia najvyššieho súdu (2 Tz 3/03, 2 Tz 5/2006), na ktoré poukazuje obvinený vo svojom dovolaní, sa vzťahujú na inú procesnú situáciu t.j. situáciu, kedy sa trestné stíhanie viedlo aspoň čiastočne ako spoločné konanie.

V tomto prípade zo spisového materiálu je jednoznačne preukázateľné, že A. K., M. Š. a Z. P. v trestnej veci V. Y. od začiatku vystupovali ako svedkovia.

V tejto súvislosti však je potrebné zdôrazniť, že týmto osobám, rovnako ako to je uvedené v už v dovolaní citovaných uzneseniach najvyššieho súdu prináleží právo odmietnuť výpoveď v zmysle § 130 ods. 2 Tr. por., pretože sú paralelne stíhaní za takmer identický trestný čin.

V tomto smere dovolateľ správne poukazuje na to, že právo svedka odoprieť výpoveď ak by svojou výpoveďou spôsobil nebezpečenstvo trestného stíhanie sebe, alebo osobám uvedeným v § 130 ods. 2 veta prvá Tr. por. je dôsledkom ústavnej ochrany a táto má prednosť pred dosiahnutím účelu trestného stíhanie (§ 1 Tr. por.), a to aj vtedy ak by v dôsledku jej uplatnenia dokazovanie v konkrétnej veci trpelo dôkaznou núdzou.

Uvedené ústavné garancie premietnuté do § 130 ods. 2 Tr. por. A. K., M. Š. a Z. P., ktorí v prípravnom konaní v procesnom postavení svedkov nevyužili napriek tomu, že boli o svojom práve riadne poučení. Naopak, tieto osoby vedomé si, že sú trestné stíhané za rovnaký skutok sa slobodne rozhodli vypovedať, a preto ich výpoveď v ďalšom trestnom konaní je treba považovať za vykonanú zákonným spôsobom, pretože právna ochrana obsiahnutá v ústave a premietnutá do citovaného ustanovenia Trestného poriadku nezakazuje takéto osoby vypočuť resp. im vypovedať, ale dáva im len právo, pokiaľ vypovedať nechcú, odmietnuť výpoveď, bez toho aby boli k nej orgánmi činnými v trestnom konaní akokoľvek donucované resp. za svoje rozhodnutie sankcionované.

Z uvedeného potom tiež vyplýva, že osoby, ktoré boli resp. sú v postavení spoluobvinených, ale aj osoby (ako v tomto prípade) proti ktorým sa viedlo, či vedie paralelné trestné stíhanie v zmysle už ustálenej súdnej praxe majú vždy právo odmietnuť vypovedať podľa § 130 ods. 2 Tr. por. ako na to už bolo poukázané vyššie.

Správne preto dovolateľ vo svojich písomných námietkach uvádza, že výpoveď týchto osôb (svedkov) na hlavnom pojednávaní nie je možné prečítať podľa § 263 ods. 3 Tr. por. Toto ustanovenie Trestného poriadku totiž umožňuje prečítanie takejto výpovede len a len vtedy, ak spoluobvinený, resp. svedok na hlavnom pojednávaní bez oprávnenia odmietol vypovedať. V prípade, že svedok hoci je aj paralelne stíhaný v inej trestnej veci (v danom prípade dokonca identickej) právo odmietnuť vypovedať má však vždy.

V predmetnej trestnej veci teda svedkovia A. K., M. Š. a Z. P. vypovedali v prípravnom konaní nevyužívajúc právnu ochranu podľa § 130 ods. 2 Tr. por. a ich výpoveď ako bolo zdôraznené už vyššie je treba považovať za zákonnú a použiteľnú v ďalšom trestnom konaní.

Na druhej strane títo istí svedkovia možnosť nevypovedať po príslušnom zákonom poučení využili v ďalšom štádiu trestného konania, t.j. na hlavnom pojednávaní, čím vyvstala otázka ďalšieho procesného využitia ich výpovedí z prípravného konania.

Podľa § 263 ods. 4 Tr. por. zápisnica o výpovedi svedka, ktorý na hlavnom pojednávaní využil svoje právo odoprieť výpoveď podľa § 130 Tr. por. možno prečítať za predpokladu, že bol pred výsluchom, ktorého sa zápisnica týka, o svojom práve odoprieť

výpoveď riadne poučený i výslovne vyhlásil, že toto právo nevyužíva, ak bol výsluch vykonaný spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam Trestného poriadku.

V tomto konkrétnom prípade niet žiadnych pochybností o tom, že predpoklady pre prečítanie zápisníc o výsluchu uvedených svedkov boli splnené a súdy oboch stupňov postupovali správne pokiaľ pri rozhodovaní o vine sa opierali aj o ich obsah.

Z práve uvedeného je možné zhrnúť, že ak bol svedok, ktorý bol skôr obvinený resp. je obvinený z účasti na trestnom čine obvineného, proti ktorému vypovedá, má vždy právo odmietnuť výpoveď podľa § 130 ods. 2 Tr. por. (resp. § 100 ods. 2 Tr. por. účinného do 1. januára 2006), a to aj vtedy ak trestné stíhanie sa proti nemu vedie samostatne (paralelne).

Ak svedok toto svoje právo využije jeho skoršiu výpoveď nemožno pre dikciu § 263 ods. 3 písm. c/ Tr. por. (resp. § 211 ods. 2 písm. b/ Tr. por. účinného do 1. januára 2006) prečítať na hlavnom pojednávaní.

Predchádzajúcu výpoveď takéhoto svedka na hlavnom pojednávaní je možné však prečítať na hlavnom pojednávaní len podľa § 263 ods. 4 Tr. por. (resp. § 211 ods. 3 Tr. por.) za podmienky, že svedok bol pred výsluchom, ktorého sa zápisnica týka o svojom práve odoprieť výpoveď riadne poučený a výslovne vyhlásil, že toto právo nevyužíva a ak bol výsluch vykonaný spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam Trestného poriadku.

Nad rámec už uvedeného ešte najvyšší súd zvyrazňuje, že svedok A. K., ktorý usvedčuje obvineného zo spáchania trestnej činnosti vypovedal (teda nevyužil svoje právo podľa § 130 ods. 2 Tr. por.) aj na hlavnom pojednávaní 19. novembra 2009 (č.l.2303).

Krajský súd však túto výpoveď považoval za nezákonnú dôvodiac, že svedok výslovne neuviedol, že svoje právo nevypovedať nevyužíva.

Najvyšší súd Slovenskej republiky s týmto záverom krajského súdu nesúhlasí.

Vyjadrenie svedka či svoje právo podľa § 130 ods. 2 Tr. por. využíva, či nevyužíva musí byť totiž vyjadrené takým spôsobom, aby nebolo pochybnosti o jeho prejavenej vôli.

Na druhej strane nie je možné svedka nútiť, aby k tomu použil priamo formuláciu uvedenú v zákone.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto túto výpoveď svedka A. K. považuje (okrem už výpovedí, ktoré boli prečítané z prípravného konania) za zákonnú a použiteľnú súdmi oboch stupňov pri rozhodovaní o vine.

Dovolateľ v ďalších písomných dôvodoch okrem už uvedeného napádal aj správnosť skutkových zistení oboch súdov, hodnotenie dôkazov výhradne v neprospech obvineného zvlášť s poukazom na rozpory vo výpovediach svedkov.

Dovolanie však ako mimoriadny opravný prostriedok je určené len k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných chýb a nie k revízií skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa.

Dovolací súd nemôže bez ďalšieho prehodnocovať nimi vykonané dôkazy. Dovolací súd je preto vždy viazaný konečnými skutkovými zisteniami týchto súdov.

V posudzovanej veci to potom znamená, že pre dovolací súd je rozhodujúce skutkové zistenie, podľa ktorého V. Y. spáchal skutok tak, ako je uvedený v skutkovej vete rozsudku Okresného súdu Bratislava II z 12. apríla 2010, sp. zn. 3 T 72/2009, v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave z 13. júla 2010, sp. zn. 4 To 74/2010.

Najvyšší súd Slovenskej republiky napokon po preskúmaní spisového materiálu nezistil žiadny dôvod, pre ktorý by bol naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Porušenie svojich obhajovacích práv obvinený videl v predpojatosti konajúceho prvostupňového súdu a v skutočnostiach, ktoré obvinený uviedol na hlavnom pojednávaní 12. apríla 2010.

Po preskúmaní spisu aj najvyšší súd konštatuje, že konajúci súd o námietkach rozhodol podľa § 32 ods. 6 Tr. por., keď správne tieto námietky vyhodnotil ako námietky týkajúce sa procesného postupu súdu, resp. námietky, o ktorých už bolo viackrát rozhodované.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací preto pre evidentné nesplnenie podmienok dovolania podľa § 371 Tr. por. odmietol dovolanie obvineného V. Y. na neverejnom zasadnutí bez preskúmania veci.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 8. marca 2011

JUDr. Peter K r a j č o v i č, v.r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. Ing. Anton Jakubík

Za správnosť vyhotovenia: Libuša Jánošíková